

ნიკო ქუმსიაშვილი

ნიკო ქუმსიაშვილი დაიბადა 1892 წ. 18 ნოემბერს თიანეთის რაიონის სოფ. ორხევში. 1900 წელს დაამთავრა თიანეთის ორკლასიანი სამრეკლო სკოლა. 1905 წელს სწავლა განაგრძო წინამძღვრიანთ კარის სასოფლო სამეურნეო სასწავლებელში. 1908-1913 წ.წ სწავლობდა იალტის ნიკიტინის (ნიკიტის) მებაღე-მევენახეობის სასწავლებელში. სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ იმოგზაურა გერმანიასა და საფრანგეთში. საზღვარგარეთიდან დაბრუნების შემდეგ ერთი წელი მოღვაწეობდა როგორც პედაგოგი წინამძღვრიანთ კარის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელში. 1915 წ. მუშაობდა საგარეჯოში სასოფლო-სამეურნეო ინსტრუქტორად. 1916 წლიდან საცხოვრებლად გადმოვიდა თბილისში და 1925 წლამდე იყო ამხანაგობა “მწვემის” გამგეობის წევრი. მისი ვოკალური ნიჭისა და მონაცემების აღმოჩენი გახლდათ მწერალი დავით ჩხეიძე, რომელმაც ურჩია ყურადღება მიექცია თავისი ხმისთვის და მიიყვანა ზაქარია ფალიაშვილთან. მოსმენის შემდეგ კი ჩაირიცხა ეგვიპტი რიადნოვის კლასში.

1920 წელს ზაქარია ფალიაშვილის გარდაცვალების შემდეგ, ნიკო ქუმსიაშვილი ჯერ კიდევ სდუტენდი, პირველად მიიწვიეს თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრში ოპერა “დაისში” მალხაზის პარტიის შესასრულებლად, რის შემდეგაც სისტემატიურად გამოდიოდა სცენაზე.

ნიკო ქუმსიაშვილმა ოცი წლის სასცენო მოღვაწეობის მანძილზე 46 პარტია შეასრულა: აბესალომი, მალხაზი, რატი, (ზაქარია ფალიაშვილის “აბესალომ და ეთერი”, “დაისი”, “ლატავრა”. ნიკო (მ. ბალანდივადის “დარეჯან ცბიერი”), ოტელო, მანრიკო, რადამესი, (ჯ. ვერდის “ოტელო”, “ტრუბადური”, “აიდა”), ელიზარი, (ჰალევის “რაქილი”), რაული (მეირბერის “ჰუგენოტები”), გრიგორი (ძერჟინსკის “წყნარი დონი”). და სხვა.

კონსერვატორიაში სწავლის პერიოდში ნიკო ქუმსიაშვილი პარალელურად ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობასაც თბილისის 25-ე სკოლაში, სადაც ასწავლიდა სიმღერასა და მებაღეობას. აღსანიშნავია ისიც, რომ 1932-33 წ.წ სათეატრო სეზონში გამოდიოდა ლენინგრადის მარინის სახელობის ოპერის თეატრში. 1931 წ. კი ხარკოვის, ბაქოსა და ერევნის საოპერო თეატრების სცენაზე. მას განხორციელებული ჰქონდა ყველა ოპერების ტენორის პარტიები.

ნიკო ქუმსიაშვილს ასევე მონაწილეობა ჰქონდა მიღებული სხვადასხვა კონცერტებში. ის დიდ დროს უთმობდა საესტრადო შესრულებასაც, მის რეპერტუარში იყო, როგორც საბჭოთა ასევე უცხოელ კომპოზიტორთა რომანსები.

1936 წ. დაჯილდოვდა მედლით “ხელოვნების დარგში წარჩინებული მოღვაწეობისთვის”

1937 წ. დაჯილდოვდა “შრომის წითელი დროშის” ორდენით და სიგელით ქართული საოპერო ხელოვნების დარგში საქმიანი მუშაობისთვის.

გარდაიცვალა 1942 წ. 20 სექტემბერს.

ნიკო ქუმსიაშვილის პირადი საარქივო ფონდი

ბიოგრაფიული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის ამსახველი მასალა

1. ნიკო ქუმსიაშვილის კადრების აღრიცხვის პირადი ფურცელი.

1919 წ. 24 ივნისი. დასტამბული. შევსებული ხელით. ნ. ქუმსიაშვილის ხელმოწერით. მელანი. 4 გვ.

2. ნიკო ქუმსიაშვილის განცხადება თბილისის ოპერის დირექტორ ლეო კანდელაკისადმი. უკმაყოფილებას გამოთქვამს ოპერა “ტოსკაში” და “ჯამბაზებში” მონაწილეობის არ მიღების შესახებ და ითხოვს სამსახურიდან გათავისუფლებას.
1934 წ. 2 მარტი. ავტოგრაფი. 1 გვ.
3. ნიკო ქუმსიაშვილის შრომის წიგნაკის ასლი.
1934 წ. 31 იელისი. დასტამბული. შევსებული ხელით. 1 ც. (5გვ).
4. ოპერის თეატრის დირექტორის მიმართვა საქ. სსრ. განათლების სახალხო კომისარიატისადმი, ნიკო ქუმსიაშვილის ხელფასისა და უბინაობის შესახებ.
1935 წ. 1 იანვარი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
5. ცნობა გაცემული ნიკო ქუმსიაშვილისადმი, ოპერის თეატრში მსახიობად მუშაობის შესახებ.
1935 წ. 11 დეკემბერი. ნაბეჭდი. 1 გვ.
6. ნიკო ქუმსიაშვილის კადრების აღრიცხვის პირადი ფურცელი.
1939 წ. 24 ივნისი. დასტამბული. შევსებული ნაბეჭდით. ნ. ქუმსიაშვილის ხელმოწერით. 4 გვ.
7. ნიკო ქუმსიაშვილის მოკლე ავტობიოგრაფია.
1939 წ. 25 ოქტომბერი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
8. ნიკო ქუმსიაშვილის მოკლე ავტობიოგრაფია.
1939 წ. 25 ოქტომბერი. ნაბეჭდი. ნ. ქუმსიაშვილის ხელმოწერით. ბეჭედდასმული. ასლი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
9. ნიკო ქუმსიაშვილის ავტობიოგრაფია.
უთარილო. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
10. ნიკო ქუმსიაშვილის ავტობიოგრაფია.
უთარილო. ავტოგრაფი. ფანქარი. რუსულ ენაზე. 2 გვ.
11. ნიკო ქუმსიაშვილის ავტობიოგრაფია.
უთარილო. ნაბეჭდი. ნ. ქუმსიაშვილის ხელმოწერით. 3 გვ.

ეპისტოლარული მემკვიდრეობა

12. ნიკო ქუმსიაშვილის პირადი ხასიათის წერილი ილიკოსადმი. საუბარია მისი საზღვარგარეთ წასვლის შესახებ.
პირი: ლელი, კანდელაკი.
1929 წ. 3 მაისი. ქუთაისი. ავტოგრაფი. ფანქარი. 2 გვ.

სხვადასხვა

13. საქ. სსრ. სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება, ნიკო ქუმსიაშვილის დამკრძალავი კომისიის შედგენის შესახებ.

1942 წ. 21 სექტემბერი. ხელს აწერს: საქ. სსრ. სახ. კომისარი – ს. გ. ხოშტარია. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. დაზიანებული. რუსულ ენაზე. 1 გვ.

14. ხელოვნების მუშაკთა სახლში გამართული ნიკო ქუმსიაშვილის გარდაცვალებიდან 10 წლისთავისადმი მიძღვნილი სადამოს პროგრამა. 1952 წ. 23 სექტემბერი. დასტამბული. 2 ც.
15. ნიკო ქუმსიაშვილის გარდაცვალებიდან 10 წლისთავისადმი მიძღვნილი სადამოს პროგრამა. 1952 წ. 17 ოქტომბერი. დასტამბული. ქართულ და რუსულ ენებზე. 1 ც.
16. საქ. სსრ. კულტურის მინისტრის თ. პ. ბუაჩიძის ბრძანება. ნიკო ქუმსიაშვილის დაბადებიდან 70 და გარდაცვალებიდან 20 წლისთავის აღნიშვნისა და მასთან დაკავშირებული სხვადასხვა ღონისძიებების ჩატარების შესახებ. 1962 წ. 6 სექტემბერი. ბლანკი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. ახლავს ასლი. 4 გვ.
17. ნიკო ქუმსიაშვილის დაბადებიდან 70 და გარდაცვალებიდან 20 წლისთავისადმი მიძღვნილი სადამოს მოსაწვევე ბარათი. 1962 წ. 30 სექტემბერი. დასტამბული. ქართულ და რუსულ ენებზე. 3 ც.
18. ალ. ბურთიკაშვილის მიერ წარმოთქმული სიტყვა ნიკო ქუმსიაშვილის გარდაცვალების 20 წლისთავისადმი მიძღვნილ სადამოზე. უთარილო. ხელნაწერი. რუსულ ენაზე. 9 გვ.
19. ვ. გაგუას მოკლე დახასიათება ნიკო ქუმსიაშვილის შესახებ. უთარილო. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.